

Tentamen i inledande matematisk analys F/TM (TMA970), 2009-08-20, kl. 8.30-12.30 i V

Hjälpmedel: Inga, ej heller räknedosa,

Telefon: Fredrik Lindgren, tel. 0762 – 721861

OBS: Tentan rättas och bedöms anonymt. Skriv tentamenskoden på samtliga inlämnade papper.

Fyll i omslaget ordentligt.

1. Bestäm $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x)$, $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ och $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$ för $f(x) = x^{\frac{1}{1-x}}$. (2p var) (6p)

2. Visa att $\arctan(\sinh(x)) = \arcsin(\tanh(x))$ för alla $x \in \mathbb{R}$. (4p)

3. Beräkna längden av kurvan $C : \mathbf{r} = \mathbf{r}(t) = (2t, t^2 \sin t, t^2 \cos t)$, $-\pi \rightarrow \pi$. (5p)

4. Låt $f(x) = \frac{\arctan x}{(1+x)^2} + \frac{x}{(1+x)(1+x^2)}$. Avgör om $\int_0^{\infty} f(x) dx$ är konvergent eller divergent

a) utan att beräkna en primitiv funktion till f . (4p)

b) genom att beräkna en primitiv funktion till f . (5p) (9p)

5. Låt $f(x) = (2 - \cos x)\sqrt{1 + \cos x}$.

a) Rita funktionskurvan $y = f(x)$ för $x \in [-\frac{3\pi}{2}, \frac{3\pi}{2}]$ med angivande av extrempunkter och konvexitet/konkavitet. (7p)

b) Beräkna arean av området $\{(x, y) : -\pi \leq x \leq \pi, 0 \leq y \leq f(x)\}$. (6p)

c) Är f deriverbar i π ? (4p)

6. Låt $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ vara en funktion som är deriverbar på $]a, b[\setminus \{x_0\}$, $x_0 \in]a, b[\subseteq D_f$.

Bevisa eller motbevisa följande påståenden:

a) Om $f'(x)$ har ett gränsvärde då x går mot x_0 så är f deriverbar i x_0 . (2p)

b) Om f är kontinuerlig och $f'(x)$ har ett gränsvärde då x går mot x_0 så är f deriverbar i x_0 . (4p)

7. Visa att $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{e^x} = 0$. (6p)

8. Formulera och bevisa integralkalkylens medelvärdessats för två (obs!) funktioner. (7p)

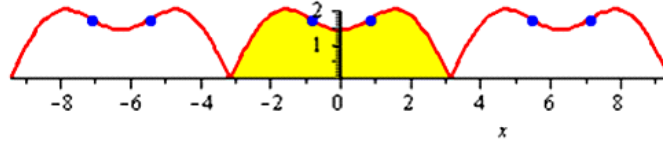
Betygsgränser: 24p – 35p ger betyget 3, 36p – 47p ger betyget 4, 48p eller mer ger betyget 5

BB

09-08-20

1) 0 resp. $\frac{1}{e}$ resp. 1   3) $4\pi + \frac{2\pi^3}{3}$ 4) konvergent ($= \frac{\pi}{2}$)   5a) maxpunkter: $\pm\frac{\pi}{2}$, minpunkter: $\pm\pi$, lokal minpkt.: 0, f är konvex på $[-\alpha, \alpha]$, konkav på $[-\pi, -\alpha]$ och på $[\alpha, \pi]$ med $\alpha = \arccos \frac{2}{3}$,

b) $\frac{20\sqrt{2}}{3}$ c) nej

6a) falskt, motex.: $f(x) = \text{sgn}(x)$ b) sant, f är deriverbar även i x_0 :

betrakta differenskvoten $\frac{f(x)-f(x_0)}{x-x_0}$ ($x_0 \neq x \in]a, b[$)

för $x < x_0$:

MVS gäller enligt förutsättningarna för intervallet $[x, x_0]$ och ger:

det finns ett $\xi_x \in]x, x_0[$ så att $\frac{f(x)-f(x_0)}{x-x_0} = f'(\xi_x)$, eftersom $f'(x)$ har ett gränsvärde då $x \rightarrow x_0$ och $\xi_x \rightarrow x_0$ - då $x \rightarrow x_0$ - [$x < \xi_x < x_0$] så gäller

$$\lim_{x \rightarrow x_0^-} \frac{f(x)-f(x_0)}{x-x_0} = \lim_{x \rightarrow x_0^-} f'(\xi_x) = \lim_{x \rightarrow x_0} f'(x).$$

Analogt för $x > x_0$:

MVS gäller för intervallet $[x_0, x]$ och ger:

det finns ett $\eta_x \in]x_0, x[$ så att $\frac{f(x)-f(x_0)}{x-x_0} = f'(\eta_x)$ och då gäller

$$\lim_{x \rightarrow x_0^+} \frac{f(x)-f(x_0)}{x-x_0} = \lim_{x \rightarrow x_0^+} f'(\eta_x) = \lim_{x \rightarrow x_0} f'(x) \quad (\eta_x \rightarrow x_0^+ \text{ då } x \rightarrow x_0^+),$$

alltså existerar $f'(x_0) = \lim_{x \rightarrow x_0} \frac{f(x)-f(x_0)}{x-x_0} = \lim_{x \rightarrow x_0} f'(x)$. vsv